

De Dlesse (Gem. Weststellingwerf). F.44.

1. a:z dā ki: p m̄ ð ro: fugel si:n da: m bē:zā bāp
ve: ralt a:nt fēxt n̄
2. mū mōat χeft oblum: vā: tōt
22. ik sa:l ju ð. streey kra: lētis χe: b m̄
3. te: g? vōrāχ spīn: zā a: lī: nāχ - of a: lī: n t nāχ -
23. enplā: nt lō: et ambul o: l dā skp m̄ slo: p m̄
- mi: t māsīn: (1 en 3) - of māsīnās (2) - of mā: sīn: (4)
4. tynvmaspīt n̄ ī swō: vā: rōk
24. hēi hēt veltāz ambīt fa: n̄: hvnt hart
5. vpdā: tskp kē: g? sō fōrskīmōlt - of skīmōlāχ
25. χe: f mē: ampā: dē - of tve: - bre: dā stī: n̄: -
bro: et - of bōlō
of rīk mē: e: b m̄ tve: bre: dā stī: n̄: a: n
|| bre: dā: - dā bre: st n̄ ||
6. dā tīmāz mā: n hēt n̄ splētōt ī sī: fīnōr
26. dāt stā: ndbe: lt stō: et dā nī me: ar
7. dā skpōr slīktō sī: līp m̄ d r f
27. dī mā: n dī hēt ð. le: b m̄ a: sām p rē: s - of
8. In dāt - of dī (jonger) fōbrīk ī rīkhs mē: tō sī: n
a: z n̄ lys op m̄ se: ar hō: ft (1, 2, 3; bij 4 onbek.)
9. kum hī: d mī jūnō - of mī mē: r: χīn - a: ndāz
28. dā dy: vōl ī x nīt r nā he: mōl tle: b m̄
- brā: nōz
29. dā sχulskīndōr dī bē: - of hēb m̄ - of vlu: g
10. ja: nās dū mō e: v m̄ fī: āχlā: z n̄ bē: ar || ð
gēspōkēn: hēm: - mī, tō mē: stōr nō: dā se:
χlā: sīn - of am pōtīn bē: ar || ð rō: mōrtīn =
vēst .
een roemer || hā: l mē: nōl - mē: nōl - of jonger
30. ik a: nt dā nī kum: fō: dārk hē: d vīnō
kītōr || an o: et = 1/2 liter ||
31. dā bē: st n̄ - of dā kūr: (kōeīn) - drīnk?
11. vīl jū ð: s fī: ā pōnt - of tve: kītō - kō: st n̄
χrā: χ lī: mē: l rnt drīnk? || dā fā: r k? s -
(1, 2, 3) - of kēsōn (4) - brēy:
dē vār kēn ||
12. sō hēb m̄ mēt hō: r f y b m̄ dū lītōr vōn
32. hēi kār nīt nō: et vā: r k χō: an - hēi hēt
vpsō: p m̄ - of vpsō: p m̄
pīnīnō kē: l - of hēi hētōt īnō kē: l
13. hēi vōl mē: n stā: χ mēt n̄ knāpōt χe: b m̄
33. sēt as: ð. stē: l īndī bēsām
14. ik hēy sīn k nē: d sīn
34. nē: - kē: gōl n̄ dā, dū vā hī nīt mē: ar
15. sāndōr kē: d s (1, 2) - of sānō kē: d s (1, 3) - of
35. hē: jūnō - ik hēb a: l tve: mō: al - of kē: ar
sāntōr kē: d s - vōt nī fylō mē: ar a: ndā: an
a: r pōr f: p m̄ - of rūp m̄
16. ik bīmblīdō dā: knīt mīt hō: r mēt χō: āmbēn
36. dī pē: arō ī x nīt r pō - dā sīt n̄ nōχ vītō
17. ik hēt nī dā: an mī jūnō
pēt n̄ īn
18. vī hētō dā: n dā: an - dī dā: rā: n kumt
37. sō bīn nō: et lā: nt
19. spīnō - spīnō vēbō - of spīnō vēr (2) - rā: gōbōlō
38. sī hētām e: st hō: l p m̄ vmsī χēlt vpsōmā: k?
20. pētō (mēt kēp) - māsō (jōndōr kēp) - ī: smāsō
39. hēi sa: lt nō: et fēt brēy:
(„klōt” onbek.) - dō: arīsōr - 'swārt mā sīn -
vīt mā sīn - dā flūdōr - dā kēpsō (1) - of dā kēpsō
40. sō īsdō hēltō (1, 2, 3) - of hēltō (4) - fā: nō mēlk
(2, 3, 4) - of dē hūtīn - dā hū: tō - an n y fōr hū: tīn -
vēl k wīt
21. pētō (mēt kēp) - māsō (jōndōr kēp) - ī: smāsō
(„klōt” onbek.) - dō: arīsōr - 'swārt mā sīn -
vīt mā sīn - dā flūdōr - dā kēpsō (1) - of dā kēpsō
41. dā mā: n dī mūt fō: sī fō: vā vpsōm:
(2, 3, 4) - of dē hūtīn - dā hū: tō - an n y fōr hū: tīn -
42. rnt s nē: kō mē: ar (Sneeker dōer) īst swēm:
een wonderlijk, raar, hoedje - bā: nō - bā: nō ut -
χō: f lā: nt - 'bō: lā: nt - vēi lā: nt (4) -
hō: lā: nt - „fenne” nīet bek. - pōdāstū: l (1, 2, 3) -
of pōdāstū: l (4) - an hē: gō - kē: kōt - flūdōr
43. hēi hēt n̄ bōl p rō: etīs vmdā: tī sō stā: r kē: s
22. dī kē: d dī mē: kō dā hībō (1, 3) - of hē: lō (2, 4) -
44. vēi mūt n̄ dā: ar dā hēltō (1, 2, 3) - of hēltō (4) -
fā: n hēb m̄ ē. jīm dā ā: ndā: rō hēltō (1, 2, 3) - of hēltō (4)

45. hēlpæx e: b^m vmdart bēds vptstēlⁿ
46. ō. s̄s tīmərma:n I-sofēt a:rⁿ slarkə- of
a:rs spēk || hēi is so sme.ə rəχ a:r^k v.e.t ni
vst i kinnəm vEl spē nō.ə zi a:rχtər dō.ə rⁿ
se: i n- of jonger: se: i n (4) = hij is zo veel als ik
weet niet wat, je kunt hem wel spinagie achter
de oren zaaien ||
47. si hē (b)^m vedat vit festa sprēg: kōn
48. dā tīmərma:n sār l dā bo: m ēntⁿ
49. dudat rē: m s̄s- of i s dēχtə || dāχ lē: xⁿ-
de vensteruuiten ||
50. dā klēks lydat fē.ə dā kar: kə (bij Rk. zowel
als Prot.)
51. sprēi - kēkərēit - geen vorm van „spreiden”
52. di fēu di hētət hō.ə dər vək s̄f- of hētət hō.ə
v k bātⁿ knēp^m
53. si fa: dər hēt^m sēs jō.ə (larⁿ) nō sχulō
lō.ə tⁿ χō.ə n || χō.ə lō.ə tⁿ wordt door alle
vier verworpen || fa: dər- mudə- χrō: t fa: dər-
χrō: t mudə rⁿ zijn hier van ouds inheems volgens
zegglieden ||
54. ik hētəm s̄fō.ə dən um so: lē: tō nəχ bēit
væ: tər larⁿ s̄tō χō.ə n
55. fæ: lō pēχⁿ ? - of als ze ouder zijn: fæ: rⁿ
si jō hi.ə nit fylō
56. stēn: pōtⁿ bēnit fylō v.e.ət || kē. lō pōtⁿ
bēn χri: s mēt blōu || imæ: k pōtⁿ (inmaak-
potten) bēim bryn ||
57. o: b^m || dā tarⁿ s̄tō.ət imə huk ||
58. i me.ət ist nəχ tō ko: lt vmtə kar: t s̄n
59. di kē.ə xō di χēfⁿ n̄ hēldər lēχt nō.ə of ni
vō.ə rē
60. hēi tēvk s̄t pē.ət a: nō s̄tāt
61. du (1,2) - of tūg (3,4) - kwa: m: j im hi.ə idət
jō.ə r mētə mārⁿ k^t (4) - of mār: r^k (1,2,3)
62. dā pa: tər se: dāt ō. s̄ li. vən hē.ə r fulmæ: k^t
vō.ə s

63. i sār gⁿ mi vEl mār i se: dⁿ niks tē: gⁿ mēi
64. dā svəl vō.ə s (1,2,3) - of svā. lywⁿ (4) - sātⁿ
vEl χō.ə tər vō.ə kōm:
65. χō.ə jō fār ndæ: gō nita kō.ə tⁿ
66. lētⁿ si v k χræ: χ kē: s̄ə - of kē: xō
67. si mo.ə tər is kōpōt - of stōk ənt
68. s̄t is - of hēt - n̄ vā: r mō dər χ vEst ēnt i xⁿ
s̄a: (i) χtə s̄.ə bōnt
69. dāt jonχēn lōpēt vj blō.ətō bi: n:
70. dā s̄itⁿ bāt s̄t - of sχf: rō - i n dā kār nō
71. ik vōl dāt lō pōst əmbra: f bēχt
72. ik hē pēnō a: n t hār tō
73. ik kār mit d vār skōp^m - of d vār s bōng əldō s
nit v mō χō.ə n
74. nō.ə k v f idēχⁿ kⁿ ? s pā: n: vāt pē.ət fē.ə dā
nēi jō kār tō
75. ik hē bō əm bēi kō.ə t s fā fē.ə dā mī dər χ a: l
76. dā s̄p: nō fā n dā kō.ə nōχ hēt - of r s - v k s̄ld s̄t
vEst
77. vē: tē χēn vā: gⁿ mæ: kⁿ tō vō.ə n: || əm
fūlkə bō: gō
78. di rō.ə xⁿ hē b^m larⁿ dā dō r s - of s̄t i kō l s̄
79. ik χō lō: vō dər χ i vō.ət fār n
80. s̄t kintēn vār l dō.ət (niet als raw gevoelt) -
of vēχ - fē.ə dāt s̄t kōn: d p: p^m
81. s̄in o.ə rⁿ di lē: p^m ē. s̄ino: gⁿ di tē.ə rⁿ:
82. hē: r dōχ tētēn - of mār: χēn - i x̄ mitⁿ mār: n tēn
nō.ət bō s - of nō.ə dō bō s χō.ə n v m bē m ə l s
tō s̄y: kⁿ.
83. dā mī s̄tⁿ tē mō (1,2,3) - of tē: (3,4) - y tē lē dər
|| tē mō aan (4) onbek. ||
84. hēi rō.ə x̄ dō a: rⁿ mæ: χō r fār kⁿ ?
85. dā mī. s̄m di s̄ōχⁿ niks a: n dō r s a: s χē l t
ē. v i k dō m
86. hē r mō n t is hē r dē p: gō fā n dā dō s̄t
87. di vēχ dā s̄itⁿ bōχ tār n - of di vēχ lōp - of
lō: p t (4) - mitⁿ bōχ tō - s̄t i xⁿ ē i n dō v mō dō.ə lā n^s

88. Ik heft truma- of jonger: trumal(4) - kōxt
 fō. dō kleins jong- of t jonghin (1,2) - of t
 jonghi (4)

89. da buk is smō. t - of stp. k? (1,4) - of stirk^t (1) -
 In: bōlō kōstō

90. si fa. sin (1,2) - of li: tin (1,2,4) - va. s vel kōt
 ma. xut

91. In t skar: t (2,4) - of dō sXa. dy^w (1,4) - Ist nōxt
 bestō

92. d. sktar mut xut mik? kōn:

93. sy. kōs e: bⁿ uminhu: t

94. Ik ve: t nut v. d. kōm sy: k? mut

95. an kō: lōs kēldōr is xut fō. t bi. dē

96. Ik mus is blut drink? um a. n tō sta: r k?
 // scheldwoorden. d. xō: tō is - of liever. d. xō: tō
 ku ||

97. Ik mut e. d. t dō kōel In d. stōr l. - of 'kustōr l.
 kro: in || hē: lⁿ ||

98. mīm bōp. d. va. s my:

99. dō melkbu. d. hētⁿ hē: lō kōitō - of ruts (4)

100. di sups ix dān ē su: r sty: rōmōr mit tōrōgō
 of vōrōmō

101. vē: s. lō dⁿ di pntō In: y: rō ful kōn: xō. d. in:

102. dōr fōr lēt nē kōs vⁿ a. n tō mār k? - of tō sēg?

103. hēi kōmt nō. d. it amōny tō lē: tō

104. In itōr: lō bīm bōrgōn di fy. d. spe: in
 // kōvīlⁿ - of si: vōrn - kūwīlōn; spuūwen
overgeven is beide spe: in

105. dārfi: dō. d. r vptō dōv k?

106. f. fra: nōkōr (franeker) hēbⁿ lō. stōk gōtō
 brōgō fē. d. rōn

107. i. mūn: d. kōm: um d. s fō. lō tōn (1,2) - of
 fō. lō tōn (4) tō bōk k?

108. hēi is fā lei: " vā. dⁿ kōm: mēitⁿ d. i kō
 pōtō mō' nē: - of verouderd: by: l. mit xēlt

109. di dō. d. rō is fā. m bōf: kōn hōlt mē: kē || am
 bōf: k (? bō: m) = een beuk ||

110. dⁿ xōtō dō frōu mut nēi n kōn:

111. Ik hēbō hi. d. xōpōs sēit mār t va. s xīn - of
 xē: - xut s. d. t

112. dō brōu wōt sēxt dō. t (d^t) nōxtō dy: r is
 um tō bōu wⁿ

113. bār k? - i f bār kō i: bār k? (fj en 16) - hēi
 bār kē - bār kēi - vēi bār k? - i f bār kō - i
 bār kēⁿ - hēi bār kō vēi bār kēⁿ - vēi hēm:
 bār kē

114. bi: dⁿ - ik bi: dō - i: bi: dⁿ (fj en 16) - hēi bōt
 vēi bi: dⁿ - bi: dⁿ vēi - i k bōf: t - ik hēb
 bōf: dⁿ - bōf: dⁿ sēi v k

115. tī (x)ⁿ klēi xīn - of klēi tōn - mār hēi is
 xut

116. i. kōn: hi. d. ei: dē kōi: g? vptō mār: r kē (1,2) -
 of mār: r kē (4)

117. hēi hēt sēxt dō. t hēi a. mēi dē. d. yk? sōl

118. dō mē: xīn sē: dō. tō xōlōk hā. dō

119. dōr va: r n fēif (1) - of fyf (2) - of oōk: fīf (2) -
 pūi: dⁿ

120. vndōr di i: k? bō: m lēg? dō hē: lō pōv tō
 of bul - ē kōls

121. dō vā: lōr bōxōnt dō. d. lōk tō kō: k? - dō
 kō: kē a. l

122. dō hēi ix nōx xōy: n - tix nōx mār pā. s - of
 kēēk - mēit

123. mār jōnē: tō mē: k? tō mit eijōr dō: rⁿ
 // mitō dō: rō fōrnt ēi || mit tō. lō fōrnt ēi

124. dō. t bō: m pū' n sō. l dō. d. nē bēst xēējⁿ kōn:

125. dō: mōnē: hēt xūi fō vīn

126. dō s o: lōs hys is of brā: nt

127. dō mēlk spō. tō. t dō kō. y tō. tō. rōs - of dō xī: dē

128. dō kōstōr di lō. dō. t dō klōkō || an kōyō - kōyōⁿ ||

129. dō a: rōmōs fō. r nō. dō kō. o. fō. by: g? dō. d. r fō. r n
 t xōvō xōtō

130. dō tōwē dō. y tō. sō. s kō. vām: nō (dⁿ) bytⁿ

131. si hēbⁿ am bō. nē emblō. sō. slō: g?

132. dā sji rē vā dānā
 133. dā lēic n pāk snei
 134. at rē n he: lō tit-f: he: l skuft- le: dⁿ- dāt
 Ikja si: n hebr
 135. harlry: (Barlingen) vst n he: lō- of hi: lō-
 neijā stat
 136. dān- ik du: t- i. du: nt- he: dvtā²t- v^{ei}
 dānt- j^m(1)- of j^m(2)- dānt- si du: nt- ik
 de: t- i de: dⁿ at (fj en b)- he: de: dāt (1)- of
 de: jāt(2)- v^{ei} de: dⁿ t- j^m(1)- of j^m(1)- de: dⁿ t-
 sē de: dⁿ t- de: jiktāt- de: dit mān- de: dⁿ sit mān

137. dā: p^m- dā: p^mrk- dā: p^mek²- dā soldā. rē?
 138. dāsk²- of dāsn- he: dō(r)st- he: dō²stā-
 he: het dō²st
 139. bi: n: - ik binā- i. bi: n: - he: bint- v^{ei}
 bi: n: - j^m- of j^m(1)- bi: n: - sē bi: n: -
 bint- bāni- ik hebrān:
 140. Locale landmaten: bāndā. i hē - ā
 ru (verouderend)- on ru tⁿf- 1500 stūks turf-
 ā mā. t (1/3 bunder; wat een beste maaier in
ēen dag maaide)
 141. Locale waternamen: dā tjuⁿr- dā lēndā (āinde).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is de blesse

De inwoners heten: blesxas

Een bijnaam is niet bekend.

Zot 1 Jan. 1952 hoorden de blesxas bij de dorpen Blesdijke of Peperga, al naar zij West of Oost van de Kijksstraatweg Wolvega- Steenwijk woonden. Sedert dien is De Blesse een zelfstandig dorp.

cbantal inwoners is nog niet bekend. Blesdijke had op 1 Jan. 1950: 1039 inw. en Peperga: 579 inw.

Taaltoestand: Inwntnamen kent De Blesse niet. Voor Peperga worden genoemd: dā knin(d) s barg² (Konijnbergen); voor Steggerda: φ: vā² bu: rē - of jonger: φ: vā² by: rē (Overburen); bla, rk² stē: n- dā k^m- dā sφ: b^m rudⁿ (De Leven roeden). De dorpen De Blesse, Peperga en Steggerda vormen een taalgemeenschap zonder locale dialect verschillen. Het aantal gezinnen van De Blesse, waar het Hollands de huiselijke omgangstaal is, zal 5 à 10 bedragen; voor het Fries blijft dit aantal beneden de vijf. De taal van schoolplein en straat is dialect. Op vergaderingen wordt het Hollands als meer gepast beschouwd. De bevolking werkt in het gemengde bedrijf. Naar elders (Wolvega en Noordwolda) gaan ongeveer 15 man, naar de N.O. Polder 30. Naar hier komen er geen. Bankplaats: Wolvega, Steenwijk en Leeuwarden. Winkelplaats: Wolvega, Steenwijk en Leeuwarden (vooral voor de jongeren).

Zeglieden: 1. Geerlof Hendrik Woudsma; 66 j; hier geb. (toen: Peperga); timmerman; heeft steeds hier gewoond; v. van Oldenholtwolda, m. van hier; spreekt steeds dialect, verstaat vlot Nederl. en Fries.

2. Eduard Gerardus Jans Verbeek; 66 j.; geb. in Haarlem; rustend smid; vanaf 2^e jaar in Oudeschoot, sedert 4^e jaar steeds hier gewoond; v. van Oldemarkt, db. van Oudeschoot; spreekt meest dialect; spreekt ook Nederl. en Fries.

3. Andreas Gerardus Gimotheus Gerards van Veen; 45 j.; hier geb. (toen: Blesdijke); manufacturier; heeft steeds hier gewoond; v. van Oldemarkt, n. van Aljestrine; spreekt meest dialect, is het Nederl. machtig en verstaat het Fries.

4. Ephemiea Veronica, dochter van Franciscus Nicodemus Kegeman, 24 j; geb. in Peperga; coupeuse; heeft steeds in Peperga gewoond; v. van Peperga, db. van Duinjeburd (maar heeft steeds Stellingwerfs gesproken); spreekt dialect en ook wel Nederl., verstaat het Fries niet of slecht.

Opn: Deze tekst werd opgenomen aan de hand van de Nederlandse zinnen.